

Pelkosenniemi

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

22. TOUKOKUUTA 2025
PELKOSENNIEMEN KUNTA

Sisällysluettelo

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
2. SUOSITUSTEN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI	3
3. SITOVIENTOIMINNAN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	3
4. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN.....	6
5. KUNNAN TALOUDEN ARVIOINTI	12
6. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	14
7. HENKILÖSTÖ	16
8. ALLEKIRJOITUKSET	17

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan mm. arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arviointihavainnot raportoidaan valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Arviointikertomuksen vaikuttavuutta on pyritty lisäämään sillä, että kuntalain 121.5 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee antaa valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen takia. Kunnanhallitus voi pyytää sen alla olevilta toimielimiltä selvitykset arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin ja koota niistä lausunnon.

Tarkastuslautakunnan arvio on jälkikäteisarviointia siitä, kuinka kunnanhallitus, muut kunnan viranomaiset ja kunnan tytäryhteisöt ovat onnistuneet valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisessa ja, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.1.2024 voimaan tulleen hallintosäännön 2. luvussa on § 7-11 on kerrottu toimielinorganisaatiot ja niiden valinnat. Voimaan tullut hallintosääntö kumosi aikaisemman hallintosäännön (voimaan 1.8.2022), jossa tarkastuslautakunnan kokoonpanoksi on määrätty viisi (5) jäsentä ja heille varajäsenet.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat:

Jäsenet	varajäsenet
Viitamäki Jouko, puheenjohtaja	Antti Siltala
Miska Lakela, varapuheenjohtaja	Liisa Seppelin, kummatkin valittu 22.9.2023
Seppo Seppelin	Aki Liukko
Elli Rossi	Eero Fisk
Saija Villgren	Soile Pyhähuhta-Karppinen

Tarkastuslautakunnan kokoonpanoon ei ole tullut muutoksia vuonna 2024.

Lautakunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana viisi kertaa ja käsitellyt 37 pykälää.

Valtuusto on valinnut 17.11.2022 § 95 tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii Juha Väärälä, joka on toiminut myös tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunta on kuullut vuoden aikana painopistealueiden toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja muita asiantuntijoita. Keskusteluissa on pyritty hahmottamaan valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden sekä talousarvion toteutumismahdollisuuksien näkymät. Arvioinnin pohjana on haastattelujen lisäksi käytetty vuoden 2024 tilinpäätöstä, sekä kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoja. Ennakoon lähetettiin laaja kyselylomake toimialajohtajille ja konserniyhtiöiden hallitusten puheenjohtajille vuoden 2024 toiminnasta. Vasta valittu kunnanjohtaja osallistui perehdytysohjelman mukaisesti kokopäivän 16.4.2025 tarkastuslautakunnan kokoukseen, jossa purettiin ennakokysymysten vastaukset.

Tarkastuslautakunta on laatinut oman arviointisuunnitelman vuosille 2021-2024. Painopistealueena vuonna 2024 olivat strategia, konserniohjaus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta,

talous, investoinnit, henkilöstö, elinvoima ja hyvinvointipalvelut. Erityisesti keskityttiin konserniyhtiöiden sekä rakennuslautakunnan toiminnan tuloksellisuuden arviointiin.

2. SUOSITUSTEN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Vuoden 2023 arviointikertomus on käsitelty kunnanvaltuustossa 14.6.2024 § 48. Valtuusto merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi ja pyysi hallitukselta lausunnon toimenpiteistä joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kunnanhallitus käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 8.8.2024 § 267 ja antoi siitä oman selvityksensä valtuustolle, joka merkitsi saadun vastineen tiedoksi 20.9.2024 § 75. Lautakunta seuraa luvattujen toimenpiteiden edistymistä tulevassa arvioinnissaan.

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi kunnanhallituksen antaman vastineen vuoden 2023 arviointikertomukseen kokouksessaan 14.11.2024 § 34.

3. SITOVIENTOIMINNAN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

Strategiset tavoitteet

Arviointikaudella on arvioitu vuosille 2022-2030 asetetun kuntastrategian toteutumista, joka on hyväksytty valtuustossa 18.8.2022 § 54 ja jonka pohjalta talousarvio tilikaudelle 2024 on laadittu.

Yleisenä kehityksen mittarina on edelleen asukasluvun kehitys. Tilikauden aikana Pelkosenniemen asukasluku on kasvanut kahdella henkilöllä ollen 913. Tältä osin kuntastrategian visio 1 000 mahdollisuutta ei näytä pidemmälläkään juoksulla ilman huomattavia panostuksia elinvoimaan toteutuvan.

Merkittävimpiin tavoitteisiin sisältyvä asuntojen määrän lisääminen ja peruskorjausten lisääminen ei ole toteutunut suunnitellusti vuosina 2023-2024. Tämä voi johtua osittain jatkuvista kunnallisvalituksista sekä henkilövaihdoksista.

Arviointi tarkastuslautakunnan painopistealueilla

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohjaus

Kirjanpitolautakunnan ohjeen mukaisesti kunnanhallituksen tulee antaa toimintakertomuksessa seuraavat tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Tarkastuslautakunta on edellisvuonna kiinnittänyt huomiota kunnan sisäisten ohjeistuksien päivitystarpeeseen. Kunnan päivitetty konserniohje on hyväksytty valtuustossa 15.12.2022 § 104.

Hallintosäännön mukaan:

- kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.

Tämä on toteutunut siltä osin kuin kuntalain vaatimukset edellyttävät.

Yksi oleellinen osa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamiseen on voimassa olevat ohjeet. Vuonna 2024 on laadittu tai päivätty seuraavat ohjeet:

- Pelkosenniemen kunnan kotouttamisohjelma 2025-2027 (kvalt 29.11.2024 § 103)
- Asumisen kehittämissuunnitelma (kvalt 8.11.2024 § 87)
- Viranhaltijapäätökset ja niiden julkaiseminen -ohje (Kh 26.9.2024 § 377)
- Hankintastrategia (kvalt 20.9.2024 § 77)
- Hankintaohje (khall 12.9.2024 § 323)
- Rekrytointiohje (khall 12.9.2024 § 324)
- Poistosuunnitelma (kvalt 3.5.2024 § 33)

Tarkastuslautakunnan mielestä ohjeistustilanne on erittäin hyvä, ja on toivottavaa, että niihin on perehdytty ja että niitä myös noudatetaan.

- Kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja vastuualuepäälliköt vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja vastuualueellaan. Lisäksi he ohjeistavat heidän toimialueensa palveluyksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Haastattelujen sekä ennakkokysymysten vastausten perusteella voidaan todeta, että tämä vastuutehtävä on hoidettu hyvin.

- Palveluyksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Erillistä kunnanhallituksen ohjeistusta ei ole havaittu, mutta toimialajohtajat ovat raportissaan hoitaneet tämän tehtävän, joka kuuluu heidän vastuualueeseensa.

- Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoi kunnanhallitukselle.

Tarkastuslautakunta toivoi vuoden 2023 arviointikertomuksessaan, että konserniohjaukseen kiinnitetään enemmän omistajan näkökulmasta huomiota. TAE-24 ja TS-24 olisi tullut tarkemmin asettaa tavoitteet konserniyhtiöille. Kuntastrategiassa mainitut tavoitteet uusien asuntojen ja remontoitavien asuntojen 8 + 8 tulisi tarkemmin jyvittää konserniyhtiöille. Vain tämän kautta on perusteita arvioida konserniyhtiöiden strategiassa mainittuja tuloksellisuutta. Nämä asiat täydentyivät 16.4.2025 tarkastuslautakunnan kokouksessa haastatteluin, vaikka lopullista konsernitilinpäätöstä ei ollutkaan valmiina.

Lisäksi huomionarvoisena pidetään sitä, että konserniyhtiöiden raportointiin on otettu tiukempi ote lisäämällä ohjausneuvottelut ohjauksen vuosikelloon. Ensimmäinen ohjauskeskustelu järjestettiin vuoden 2024 loppupuolella.

12.2. luvun konserniyhtiöiden tilintarkastuksen järjestäminen:

Konserniyhtiöiden tilintarkastusyhteisön valintaa koskeva luku on kopio jostain muusta kuin kunnasta. Pelkosenniemellä Tarkastuslautakunta esittää ja valtuusto hyväksyy tilintarkastusyhteisön, joka tarkastaa myös konserniyhtiöiden hallintoa ja taloutta.

Riskienhallinnan toimivuuden osalta kerrotaan, että kunnassa on tunnistettu seuraavia riskejä: Henkilö-, Hankinta-, Rahoitus-, Toimitila-, Tietoturva-, Ympäristö-, Sopimus-, Maine-, Päätöksenteon haavoittuvuus- ja Toimintavalmius poikkeus- ja häiriötilanteissa -riskit.

Tarkastuslautakunta totesi edellisenä vuotena, että olisi nähnyt miten edellä mainittuihin riskeihin on päädytty. Sen sijaan nyt oli erinomaisesti analysoitu todettuja riskejä ja analyysi antaa luotettavan kuvan sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta.

Sisäisen tarkastustoiminnan järjestäminen kuuluu kunnanhallitukselle ja hallintosäännön 82 § edellyttää tätä varten omaa ohjetta, joka puuttuu edelleen. ***Tarkastuslautakunta kysyy, onko tämä turha pykälä, jota ei kuntalakikaan tunne? Tämä ei kuitenkaan poista kunnanhallituksen tarkastusvelvollisuuttaan mm talousasioissa ja vakuutuksien osalta.***

Tilinpäätöksessä on riskienhallinta kuvattu ja tulokset arvioitu seikkaperäisesti. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä antaa selkeän kuvan mihin ja miten vastaisuudessa talousarvioesityksessä ja toimenpiteiden tavoitteissa tulee tavoitteet painottaa.

Kunnan henkilöresurssit

Kunnan luottamushenkilöorganisaatiot ovat pysyneet arviointivuotena ennallaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilövalintojen ja -nimitysten jälkeen/seurauksina valitukset päätöksistä ovat jatkuneet. On havaittavissa, että jos päätös ei miellytä niin valitetaan tai, että elinvoiman kehittyminen ei sittenkään ole pääasia. Tulevan kunnanhallituksen tulee erityisesti kiinnittää huomiota päätösten valmisteluun ja niiden ripeään toimeenpanoon.

Viranhaltijaorganisaatio pysyi koko vuoden samana. Keväällä rekrytoitiin tekninen johtaja, joka valittiin valtuustossa 03.05.2024 § 35. Kunnanjohtaja irtisanoutui 28.8.2024. Kunnanhallitus 26.09.2024 § 379 päätti aloittaa kunnanjohtajan rekrytointiprosessin. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 21.2.2025 valinnut kunnanjohtajaksi Mikko Merikannon.

Loppuvuodesta-24 todettiin, että kunnan hallintosääntö ei sittenkään vastaa tulevan raken- tamislain vaatimuksia. Päätettiin odottaa mahdollisia muitakin muutostarpeita esim. raken- nuslautakunnan tehtäviin. Kuitenkaan koko hallintosääntöä ei päätetty uusia mikä on hyvä asia. Perusteluina lautakunta näki, ettei koko melko tuoreen hallintosäännön pelkällä uudis- tamisella saada merkittävää hyötyä.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että kuntastrategia tarkistetaan ensin ja sen perus- teella päätetään, mitä hallintosäännöstä tulee päivittää tai uudistaa.

Lisäksi tarkastuslautakunta suosittelee, että valtuuston delegointimääräyksen kaltaisen merkittävän asiakirjan uudistaminen tehdään vuosittain liiteperiaatteella, jolloin muutokset voidaan hyväksyä kunnanhallituksessa joustavasti.

Viime arviointikertomuksessa vuodelta 2023 oli erikseen laadittu henkilöstötilinpäätös ja se on myös 2024 vuodelta henkilöstön koulutussuunnitelmiseen. Se on odotettu lisä varsinaisen tilinpäätöksen rinnalle ja ”yksinkertaistaa” kunnan tilinpäätöksen rakennetta.

Tarkastuslautakunta pitää erinomaisena, että nämä edellä mainitut asiakirjat ovat erillään tilinpäätöksestä mutta niistä on tiivistelmä tilinpäätösasiakirjassa 2024.

4. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOEUTUMINEN

Kunnanvaltuusto

Valtuusto delegoi toimivaltaansa hallintosäännöllä muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Hallintosääntö on päivitetty Kuntaliiton mallin mukaiseksi ja sisältää lukuisia muutoksia 1.1.2024 alkaen. Keskusvaalilautakunnan osalta vuonna 2024 toimitettiin presidentinvaalit 28.1.2024 ja europarlamenttivaalit 9.6.2024. Vaalit toteutuivat järjestelyiltään hyvin.

Kunnanhallituksen osalta talousarviopoikkeama selittyy kasvaneilla kunnanhallituksen palkkiomenoilla, kunnanjohtajan eroprosessista aiheutuneista kustannuksista sekä energian myynnin arvioitua heikommasta tulosta. Palkkiot ovat kasvaneet talousarvioon verrattuna hallintosäännön uudistuksesta johtuen, joka on hyväksytty vuoden 2024 alussa talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Johdontukipalvelut tuottavat kunnan toimialoille talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, asianhallinta ja it-palvelut. Lisäksi hallintopalvelut tukevat toimialoja kuntamarkkinoinnissa ja rekrytoinneissa. Vuoden 2024 aikana otettiin käyttöön henkilöstön työajanseurantajärjestelmä.

Tavoitteena oli mahdollisimman saumaton yhteistyö Monetra Oy:n kanssa. Tästä huolimatta laatupoikkeamia oli edelleen 1 151 kpl, joka oli 150 kpl enemmän kuin edellisellä vuotena. Poikkeamat olivat lähinnä palkkatiliöinnissä ollen 81 tuhatta euroa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan palvelun uudelleenauditointi ja jatkuva laadunvalvonta olisivat perusteltuja.

Rekrytointeja oli 16 ja ne sisälsivät 167 hakemusta, kaikkiin on palkattu työntekijä.

Laplt:n palvelu toiminut hyvin ja on aloitettu nettipohjainen henkilöstön tietoturvakoulutus.

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta selvittämään miksi henkilöstöpalvelut ovat edelleen johdon tukipalveluissa, vaikka hyvinvointijohtaja on 50 % myös henkilöstöjohtaja? Lisäksi miksi kunnanjohtaja on johdon tukipalveluiden toimialajohtaja, kun sellaista toimialaa ei ole?

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluiden ydintarkoituksena on kunnan perustehtävien toteuttaminen eli kuntalaisten hyvinvoinnin ja alueen elinvoimaisuuden edistäminen. Elinvoimaisuuden edistämiseksi tulee huomioida kestävän kehityksen periaatteet, joita myös kuntastrategia noudattaa.

Konkreettisesti 2024 käynnistyi kestävän kasvun hanke Pyhän alueella. Tarkastuslautakunta toteaa, että hanke tavoitteineen pureutuu laajalti kasvavan matkailun vaikutuksiin niin kaavoitustarpeisiin sekä Pyhän vesialueiden hyvän tilan saavuttamiseen.

Elinkeinopalveluiden vastuualueita ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut, yhdyskuntapalvelut sekä uutena viestintä- ja osallisuuspalvelut. Elinvoimapalveluissa huolehditaan kunnan ilmastotiekartan toteutumisesta ja HINKU-kuntaverkoston edellyttämästä toiminnasta. Toiminnan suunnittelua ohjaavat strategiset arvot yhteisöllisyys, vastuullisuus ja sydämellisyys.

Keskeisiä tavoitteita olivat asuntojen rakentaminen, kunnostaminen ja monipuolistaminen, joissa ei onnistuttu paitsi erinomaisen asumisen kehittämissuunnitelman osalta. Suunnitelmassa puhutaan laajemmin asumisesta, asukasviihtyvyydestä ja kunnan maapolitiikan ja kaavoituksen kehittämissuunnista. Tiivistetysti ohjelmaan on pyritty löytämään kaikki ne keinot, joilla kunta voi edistää laaja-alaisesti asumista ja siten elinvoimaa.

Tarkastuslautakunta näkee nämä kokonaisuudet yhtenä kunnan tulevaisuuden hyvinä kulmakivinä.

Tunnistettu on, että isännöinnin tulevissa suuntaviivoissa tulee huomioida paitsi taloudellisuus, myös asukasohjaus ja kiinteistöjen kunnossapito ja korjaussuunnitelmat. Jälleen hyvät tavoitteet elinvoiman kehittämiselle yhdessä konserniohjauksen kanssa.

Vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja päivittäminen asumisen kehittämissuunnitelmaksi on päivitetty.

Kirkonkylän purkukuntoisten yksityisomisteisten talojen purku + siivous osoittautui monimutkaiseksi hankkeeksi. Näin ei pitäisi vastaisuudessa käydä sidottujen määrärahojen osalta, koska nämä piti toteuttaa jo vuonna 2023.

Luontoreitit ja virkistyskohteet tukevat sekä matkailua, että kuntalaisten virkistystoimintaa. Näkyvän elinympäristön hoito ja kehitys ja yrittäjien palveluiden kehittäminen matkailukeskuksissa ja kylillä ovat keskiössä.

Merkittäviä onnistumisia vuonna 2024 olivat:

- Pelkosenniemen kestävän kasvun ohjelma 199 tuhatta euroa, josta EU-tuki 80 %
- Pump Track -radalla lisää kesäajan aktiviteetteja noin 124 tuhatta euroa, josta EU-tuki 70 %
- Pyhätunturin uusiutuvan energian investoinnit ja kiertotalousalueet 60 tuhatta euroa, josta tuki 70 %
- Ympärivuotista nostetta Pyhä-Luostolle - Pelkosenniemen investointihanke, 68 tuhatta euroa, josta EU-tuki 70 %

- Virkistyskohteita on kunnostettu ja niiden kunnostustarpeet on arvioitu. Ulkoilureittien reittisuunnitelma on kesken, mutta kehittämiseen on haettu ulkoista rahoitusta.
- Maisemanhoitotöitä on tehty Pyhäjärvellä, Suvannossa, Kairalan Viinimarjapellolla sekä Kirkonkylän koulutien alueella.

Tarkastuslautakunta näkee elinvoimapalvelujen tavoitteiden saavuttamisen haastavaksi, mutta osittain erinomaisesti toteutuneiksi.

Hyvinvointitoimiala

Hyvinvointipalveluiden toimialalla tuotetaan laadukkaita hyvinvointipalveluita, jotka tukevat kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön osallisuutta, osallisuutta, onnistumisen kokemuksen saavuttamista, terveyttä ja turvallisuutta.

Toiminnan suunnittelua ohjaavat strategisina arvoina yhteisöllisyys, vastuullisuus ja sydämellisyys. Hyvinvointipalveluissa nämä tarkoittavat helppoa saavutettavuutta sekä osallisuuden ja viestinnän huomioimista kaikessa toiminnassa eri ikäryhmien tarpeet huomioiden.

- 1) Kunnan henkilökunnasta on pyritty ja pyritään pitämään huolta
- 2) Yrittäjien, yhteisöjen ja asukkaiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimijuuden mahdollistamisesta on pidetty huolta
- 3) Asukkaiden hyvin vointiin olemme pyrkineet vastaamaan:
 - Lapset ja nuoret: Kattava ja tasapuolinen varhaiskasvatus ja perus-opetus sekä monipuolinen kerhotoiminta (kunnan omat kerhot ja musiikkiopisto).
 - Perheet: Vaka ja perusopetus sekä vapaa-aikatoimi ovat tukeneet vanhemmuutta erilaisilla yhteisillä tilaisuuksilla, tapahtumilla ja koulutuksilla.
 - Työikäiset: Liikkumisen lisäämistä liikuntavuorojen (liikunta- ja kuntosali) laajalla käytön mahdollistamisella.
 - Ikäihmiset: Erilaisilla vapaa-aikapalveluiden tuottamalla liikuntapalveluilla, osallistumalla ikäihmisten kerhojen toimintaan ja antamalla vanhus- ja vammaisneuvostolle lisää vaikuttamisen mahdollisuuksia.
 - Kaikille yhteisesti on järjestetty tapahtumia: liikunta, musiikki, teatteri ja markkinat sekä veteraanipäivä ja itsenäisyyspäivä.
 - Osallisuutta on mahdollistettu: kyliltä kuuluu iloilla, monipuolisella aktiviteettitarjonnalla ja hakemalla yhteistyökumppaneita kunnan asukkaista erilaisiin tapahtumiin

Tarkastuslautakunta toteaa, että haastatteluiden sekä vapaa-aikamarkkinoinnin kautta saatujen palautteiden osalta kunta pystyy tarjoamaan erinomaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet.

- Henkilökunta etuudet 2024: E-passi 100 €/vuosi ja polkupyöräetu 100 €/kk ovat olleet henkilökunnan käytössä ja niitä on käytetty.
- Työterveyshuolto kattaa KL1 ja KL2, jolloin työntekijä saa kokonaisvaltaisempaa työterveyshuoltoa. Tarkoitaneen ennaltaehkäisevistä työkykyä tukevista palveluista (KL1) ja

sovituihin vapaaehtoisista sairaanhoidon palveluista (KL2). Tarkastuslautakunnan mielestä lukijoillekin olisi ollut hyvä avata näinkin tärkeät henkilöstölle kuuluvat palvelut.

Lapsen subjektiiviseen oikeuspäivähoitoon huomioidaan, kun määritellään päivähoiton aikaa ja paikkaa. Enenevässä määrin kunta ottaa huomioon vanhempien työstä johtuvan tarpeen määrittäessä päivähoiton aikaa ja paikkaa. Vanhempien lomailu alueella ei anna oikeutta päivähoitoon.

Varhaiskasvatuksen ateriakuljetukset kuuluvat voimassaolevaan ateriapalvelusopimukseen.

Tarkastuslautakunta totesi ilolla, että kunnassamme ateriahinta on Suomen korkeimpia. Pieni määrä kasvavia lapsia ja heille tarjotaan myös omasta toiveesta lähtöisin olevaa ruokaa ja vielä paikallisista raaka-aineista. Tämä on pelkästään positiivinen kehitys.

Laadunarviointijärjestelmä VALSSI on ollut käytössämme vuodesta 2023 alkaen. Ohjelman kautta saamme tehtyä kyselyitä, joissa vanhemmat voivat arvioida toimintaamme ja työntekijät omaa toimintaansa.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tämä kuulostaa hyvältä, mutta arvioinnin tulokset olisi hyvä saada nähtäville.

Kunnassamme on kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka perusteella varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutetaan lasten - ja nuorten kulttuurikasvatusta. Yhteistyökumppanimme toteutuksessa on Kulttuurikattila ry, jonka kautta kunta saa erilaisia työpajoja.

Harrastaminen mahdollistetaan koulunjälkeisten kerhoja 10 viikossa. Kerhot ovat eri sisältöisiä ja antavat monipuolisen mahdollisuuden harrastamiseen

Tarkastuslautakunta toteaa, että resurssien ollessa niukat, oikein käytettynä kaikki on mahdollista.

Hyvinvointijohtajan työstä 50 % on henkilöstöjohtajan tehtävää, joka on hallinnon tukipalveluiden alla. Siinä päällikkönä toimii talous- ja hallintojohtaja ja tulosaluejohtajana kunnanjohtaja.

Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstöjohtajan toiminta olisi helpompaa, jos henkilöstöhallinto seuraavassa hallintosäännön päivityksessä näkyisi henkilöstöorganisaatiossa hyvinvointipalveluissa omana vastuualueena, kuten ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja vapaa-aikapalvelut.

Merkittävimmät onnistumiset toimialueellanne 2024

- 1.Tuotimme palveluita kuntalaisille enemmän kuin olimme arvioineet.
- 2.Palvelut tuotettiin laadukkaasti ja taloudellisesti.
- 3.Valmistelemamme asiat menivät kaikki läpi päätöksenteossa, eikä niistä valitettu.

Merkittävimmät riskitekijät toimialueellanne 2024

- Työntekijöiden saatavuus vakinaisiin tehtäviin ja sijaisuuksiin
- Hyvinvointijohtajasta käydyn julkisen keskustelun merkitys työhön

Vastaisuudessa, 2025 huomioitava:

- Budjetin riittävyys
- Hoitopaikkojen määrän riittäminen vastaamaan kysyntää
- Koulun tilojen riittäminen jakoluokkia tarvitessa
- Hankkeiden haun ja raportoinnin työllistävä vaikutus

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointitoimiala on saavuttanut hyvin sille asetetut tavoitteet vuonna 2024. Tulevina vuosina koulutetun henkilöstön lisätarve tulee olemaan melkoinen ja niihin tulee valmistautua jo syksyllä TAE/TS laadittaessa.

Tekninen toimiala

Tekniset palvelut vastaavat kunnan rakennusten, liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden yllä- ja kunnossapidosta sekä rakennuttamisesta. Tekniset palvelut tuottavat kunnan ja kuntakonserniin (pois lukien Huttuyhtiöt) kuuluvien yhtiöiden kiinteistöpalvelut, jotka sisältävät kiinteistöhuollon ja siivouspalvelut. Teknisten palveluiden toimialaan kuuluu myös yhdyskuntapalvelut, johon kuuluu kaavoitus ja rakennusvalvonta, joka vastaa maankäyttö- ja rakennuslain 1 luvun 1§ mukaisen tavoitteen toteutumisesta.

Teknisten palveluiden keskeisiin tehtäviin vuonna 2024 kuului mm, kunnan kiinteistösuunnitelman (salkutus) laatiminen. Tavoitteena oli myös, että uuden kunnantalon edellyttämät muutostyöt toteutetaan ja teknisen toimiston ja kunnanviraston toiminnot muuttavat uudistuneisiin yhteisiin toimitiloihin Pelkosenniemen liikekeskukseen (uusi kunnantalo). Liikekeskuksen vesikatto päätettiin rahoittaa keräämällä hankeosuuksia osakkailta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että nämä tavoitteet toteutuivat hyvin ja tämän muutoksen jälkeen kunnan työntekijöillä, päiväkotijärjestelmällä sekä koulun oppilailla ja tiloilla käytävillä kuntalaisilla on harvinaislaatuinen tilaisuus nauttia terveistä tiloista.

Käyttötalouden talousarvio alittui koska kirkonkylän yleisilmeen parantamiseen varatut määrärahat, (rakennusten purkaminen) ei saatu toteutettua vuonna 2024. Tode-taan, että sidotut määrärahat on käytettävä ko. vuonna tai hyvissä ajoin hankittava valtuuston päätös niiden muutetusta käytöstä.

Riskitekijät teknisellä toimialalla:

Tulevaisuudessa ja talouden näkökulmasta toimialan henkilöstörakennetta ei ole vara kasvattaa sekä tehtävämääriin nähden myöskään supistaa. Tulevaisuuden osaamistarpeissa yhä tärkeämpänä nähdään kaavoitus kokonaisuutena. Siihen kunnassa löytyy osaamista. Sen sijaan rakennusvalvonnan tulevaisuus on avoin.

Kysymyksenä tulee tuottaako kunta rakennusvalvonnan omana- vai ostopalveluna. SOTE- ja PELA-kiinteistöjen yhtiöittämissä liittyen mahdollinen tuleva yhtiö/yhtiöt tarvitsevat hallinnon ja talouden osaamista. Samoin kiinteistötekniikoiden monipuolistumisena on haastavaa nykyisillä kiinteistönhuoltohenkilöillä selvittää kaikista tehtävistä. Tässäkin tulee esiin sama kysymys, että hoidetaanko omana vai ostopalveluna.

PelSavun kiinteistö kuntayhtymän tilanne ja Laphan vuokrasopimukset terveyskeskuksen osalta ovat edelleen ratkaisematta. Lisäksi PELA:n kiinteistöjen vuokrasopimusten päivittämisessä on ollut merkittävää viivettä, joka on jatkunut jo useita vuosia. Tarkastuslautakunta katsoo, että näissä asioissa ei ole toimittu riittävän vastuullisesti, ja pyytää kunnanhallitusta selvittämään viivästysten syyt sekä esittämään suunnitelman asioiden etenemiseksi.

Tarkastuslautakunta korostaa, että mainitut haasteet ovat merkittäviä, ja niiden ratkaiseminen on välttämätöntä ennen hallintosäännön muuttamista.

Tarkastuslautakunta näkee aiheellisena edellä mainitut huolet ja ennen hallintosäännön muuttamista tulee nämäkin asiat ratkaista.

Merkittävimmät onnistumiset toimialueellanne 2024:

Isojen investointien toteutukset aikataulussa ja onnistuneet lopputulokset sekä käyttötalouden osalta budjetissa pysyminen ja palveluiden tuottaminen.

Merkittävimmät riskit ja haasteet toimialueella 2024-2025:

SOTE- ja PELA-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus astuu voimaan 1.1.2026. Kiinteistöjen yhtiöittäminen ja vaikutus kunnan ja yhtiöiden talouteen. Tulopuolen kasvattaminen ja menojen karsiminen mahdollisuuksien mukaan.

Sopivaa maankaatopaikkaa ei ole kunnasta vielä löytynyt. Maankaatopaikka on investointiohjelmassa myös vuodelle 2025, jolloin paikan selvitystä jatketaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kyseinen tavoite on ollut jo kahdessa edellisessäkin talousarviossa. Kestävän kasvun näkökulmasta tämä kyllä pitäisi saada maaliin vielä 2025.

Pump Track-rata: Radan suunnittelu toteutettiin kesällä 2024 ja radan rakentaminen toteutetaan kesällä 2025 ja se on vuoden 2025 investointiohjelmassa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tämän asian viivyttely johtaa nuorten harrastusmahdollisuuksien tarkoituksenmukaiseen rajoittamiseen.

Luontoreitit ja virkistyskohteet tukevat sekä matkailua, että paikallisten virkistystoimintaa. Hoitosuunnitelma ja henkilö puuttuu edelleen, joka vastaisi suunnitelmallisesta toiminnasta.

Tekninen toimiala on kuitenkin toiminut hyvin tavoitteellisesti alati muuttuvassa toimintaympäristössä. Hyvissä ajoin kunnanhallitukselle raportoinnissa tavoitteiden viivästymisessä ja jopa, että niitä ei talousarviovuotena pystytty toteuttamaan auttaa paremmin ymmärtämään missä mennään.

5. KUNNAN TALOUDEN ARVIOINTI

Ulkoinen tuloslas- kelma (t€)	2024	2023	Muutettu TA 2024	Tot. %
Toimintatuotot	1 454	1 553	1 526	95 %
Henkilöstökulut	-2 728	-2 517	-2 729	100 %
Palvelujen ostot	-1 793	-1 628	-2 001	90 %
Muut toimintakulut	-825	-781	-808	102 %
Toimintakulut yh- teensä	-5 345	-4 926	-5 538	97 %
TOIMINTAKATE	-3 873	-3 289	-4 012	97 %
Verotulot	4 083	4 167	4 061	101 %
Valtionosuudet	627	173	658	95 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-210	-105	-263	80 %
VUOSIKATE	627	947	444	141 %
Poistot ja arvonalen- tumiset	-696	-528	-670	104 %
TILIKAUDEN TULOS	-68	418	-226	30 %
Varausten lis. - /väh +	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-68	418	-226	30 %

Selkeät muutokset TAE-2024 ylitykset/alitukset

Talousarvioon on tehty vuoden aikana useampi muutos.

Alkuperäisen talousarvion valtionosuudet oli arvioitu virheellisesti ja se on ollut merkittävin muutos talousarvioon. Kunta sai tiedon loppuerästä vasta reilusti vuoden 2024 puolella. Kemijärven ympäristölahtakunta oikaisi arvioitua laskutusta, koska Pelkosenniemen kunnan alueella oli paljon valvottavaa, joka kasvatti kunnan maksuosuutta.

Toimintatuotot vuonna 2024 ovat 1,45 miljoonaa euroa, joka on 72 tuhatta euroa vähemmän (4,69 %) talousarvioon nähden. Toimintatuotot ovat pienentyneet n. 99 tuhannella eurolla edellisvuoteen nähden.

Toimintakulut vuonna 2024 olivat yhteensä 5,34 miljoonaa euroa, joka on 193 tuhatta euroa (3,48 %) vähemmän talousarvioon nähden. Toimintakulut kasvoivat 419 tuhatta euroa (8,5 %) edellisvuoteen nähden.

Palkat ja palkkiot olivat yhteensä 2,20 miljoonaa euroa, mikä ylittää talousarvion n. 28 tuhannella eurolla. Edellisvuoteen nähden palkkakertymä kasvoi 152 tuhannella (7,42 %).

Toimintakate vuonna 2024 oli 3,87 miljoonaa euroa, joka on 139 tuhatta euroa (3,5 %) parempi kuin talousarviossa varauduttiin. Toimintakate kasvoi 584 tuhatta euroa 17,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Verotuloja kertyi vuonna 2024 4,08 miljoonaa euroa, mikä on 22 tuhatta euroa (0,5 %) parempi kuin talousarviossa on arvioitu. Verokertymä laski 84 tuhatta euroa (2 %) edellisvuoteen nähden.

Verolajeittain kehitys on ollut seuraavanlainen:

Tuloveroja vuonna 2024 kertyi 1,60 miljoonaa euroa, joka on 7,4 % vähemmän kuin edellisvuonna. Pelkosenniemen kunnan tuloveroprosentti oli vuonna 2024 9,10 %. **Tuloveroprosenttia** laskettiin vuoden 2023 tasosta 0,26 %

Kiinteistöveroja kertyi 2,23 miljoonaa euroa, joka on 3,7 % enemmän edellisvuoteen nähden.

Osuus yhteisöverojen tuotosta oli 247 tuhatta euroa, joka on 12,7 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Valtionosuudet vuonna 2024 olivat yhteensä 627 tuhatta euroa, mikä on 31 tuhatta euroa (4,7 %) vähemmän kuin talousarviossa on arvioitu. Valtionosuutta kertyi 454 tuhatta euroa (262,4 %) enemmän kuin edellisvuonna.

Vuosikate vuonna 2024 on 628 tuhatta euroa positiivinen, mikä on 184 tuhatta euroa (41,29) parempi kuin talousarviossa oli arvioitu. Vuosikate pieneni edellisvuodesta 319 tuhatta euroa (33,7 %).

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 26 tuhatta euroa (3,85 %) muutettua talousarviota suurempana ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 168 tuhatta euroa (31,8 %).

Tilikauden tulos oli 68 tuhatta euroa alijäämäinen, mikä on 158 tuhatta euroa parempi muutettuun talousarvioon 2024 verrattuna. Tulos heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 486 tuhatta euroa (116,3 %).

Kertynyt ylijäämä tilikauden 2023 jälkeen oli 5,99 miljoonaa euroa. Tilikauden 2024 jälkeen kertynyt ylijäämä on 5,92 miljoonaa euroa

Pelkosenniemen kunnan lainakanta on 7,28 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa. Nousua on 104 tuhatta euroa edellisvuodesta. Lainasaamiset ovat 1,83 miljoonaa euroa vähentyen n. 67 tuhannella eurolla.

Käyttötalousosan toteutuminen toimialoittain.

Käyttötalouden to- teuma (€)	TA 2024	Toteuma 2024	Poikkeama	Toteuma %
Kunnanvaltuusto	-57	-60	3	105 %
Tarkastuslautakunta	-20	-18	-2	90 %
Keskusvaalilautakunta	-10	-8	-2	80 %
Kunnanhallitus	-3 926	-3 788	-138	96 %
Kunnanhallituksen hal- linto	-33	-153	120	464 %
Johdontukipalvelut	-69	-49	-20	71 %
Hyvinvointipalvelut	-2 621	-2 516	-105	96 %
Tekniset palvelut	-506	-462	-44	91 %
Elinvoimapalvelut	-604	-510	-94	84 %
Ympäristöpalvelut	-93	-97	4	104 %
Käyttötalousosa yh- teensä	-4 013	-3 874	-139	96,5 %

Investoinnit

Valmistuneet investoinnit 2024 ovat taloushallinnon ulkoistaminen Monetra Oy:lle, uusi kun-
nantalo, Nepton sovellus, maastopyöräilyreitit ja tunturiin ja Moottorikelkan hankinta

Kesken olevia investointeja ovat Pyhän leikkialueet, Isokuruntien parantaminen, liikunta-
puisto, Kilpiaavan torni, rivitalon suunnittelu, Pyhän päiväkotiyksikkö ja Pump Track-rata.

Investoinnit (1000 €)	TA 2024	31.12.2024	Yli/Alle	Käyttö-%
Investointimenot	-2 863	-2 745	-118	96 %
Investointitulot	336	309	27	92 %
Investoinnit netto	-2 526	-2 436	90	96 %

6. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMI- NEN

Pelkosenniemen kunnan konserniin kuuluu tytäryhteisöinä Pelkosenniemen Vuokratalot Oy (100 %), Kiinteistö Oy Huttu-Akka (60 %), Kiinteistö Oy Huttu-Ukko (60 %), Asunto Oy Pelko-
senniemen Huttu-Tyttö (53,39 %) ja Kiinteistö Oy Pelkosenniemen Liikekeskus (100 %). Lisäk-
si konsernitilinpäätökseen yhdistellään osakkuusyhteisöt Pyhä-Luosto Vesi Oy ja Kiinteistö Oy
Pyhäliike.

Tytäryhtiöiden tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja kuntalaisille ja muualta
tuleville viihtyisässä asuinympäristössä.

Kuntakonsernin tilikauden ylijäämä oli 154 tuhatta euroa. Vuonna 2023 ylijäämä oli 487 tu-
hatta euroa. Vuosikate per asukas oli 992, joka on 295 pienempi kuin edellisenä vuonna.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana sitä, että korjaavia toimenpiteitä on tilikaudella suoritettu vaikkakin osa toimenpiteistä on vielä työn alla.

Pelkosenniemen Vuokratalot Oy

Yhtiön toiminnallisena tavoitteena oli nostaa käyttöaste yli 90 %:iin, tehdä vuosikorjaukset talousarvion puitteissa sekä peruskorjausten huolellinen suunnittelu. Käyttöaste on jäänyt tavoitteesta, toteutuen 80,44 %. Kunta sijoitti 30000SVOP-rahastoon, 1:n asunnon remonttia varten. Korjaukset toteutuivat talousarvion puitteissa, isompiin huoneistoremontteihin ei ollut käytettävissä olevia varoja.

Vuokratalojen tuotot olivat yhteensä noin. 377 tuhatta euroa ja tilikauden tulokseksi muodostui 29 tuhatta euroa.

Asunto Oy Pelkosenniemen Huttu-Tyttö

Toiminnallisina tavoitteina oli käyttöasteen pitäminen ja vuosikorjausten tekeminen talousarvion puitteissa. Käyttöaste vuonna 2024 oli 100 %, joten tavoitteessa onnistuttiin tämän osalta.

Korjauksiin oli budjetoitu 1 500 euroa ja kuluja kertyi hieman vajaa 13 tuhatta euroa.

Kiinteistön tuottoja tuli yhteensä noin 33 tuhatta euroa ja tilikaudesta tuli 44 euroa voittoa.

Kiinteistö Oy Huttu-Akka

Toiminnallisina tavoitteina oli käyttöasteen pitäminen ja vuosikorjausten tekeminen talousarvion puitteissa. Käyttöaste oli 98,1 % ja vuosikorjaukset tehtiin talousarvion rajoissa.

Kiinteistön tuottoja tuli yhteensä 46 tuhatta euroa ja tilikauden tulokseksi muodostui 27 tuhatta euroa.

Kiinteistö Oy Huttu-Ukko

Toiminnallisina tavoitteina oli käyttöasteen pitäminen, vuosikorjausten tekeminen talousarvion puitteissa sekä tarjota asumiselle viihtyisät ja turvalliset puitteet. Käyttöaste oli 98,1 %, korjausbudjetti ylittyi 3 tuhannella eurolla ja yhteistyö sidosryhmien kanssa oli hyvää.

Kiinteistön tuottoja tuli yhteensä noin 41 tuhatta euroa tilikauden ollessa 8 tuhatta euroa voitollinen.

Kiinteistö Oy Pelkosenniemen Liikekeskus

Toiminnallisina tavoitteina oli tehdä kiinteistön ostamisesta taloudellisesti järkevää, tehdä vuosikorjaukset talousarvion puitteissa sekä tarjota tilojen omistajille tarkoituksenmukaiset puitteet toiminnan harjoittamiseen ja asiakkaiden palvelemiseen. Peruskorjaus uusittiin, lvis järjestelmä sekä vesikatto ja alkuperäiset viemärit. Uudet tilat palvelevat niin työntekijöitä kuin asiakkaita.

Kiinteistön tuottoja tuli yhteensä vajaa 61 tuhatta euroa ja tilikauden tulos oli 334 euroa voitollinen.

7. HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä (59) on kasvanut edellisen vuoden (51) lähinnä määräaikaisten lisäyksellä kuitenkin vakituisten henkilöiden määrän pysyessä 35 hengessä. Moniosajia tarvitaan lähes jokaisessa tehtävässä.

Tarkastuslautakunta korostaa, että eläkkeelle jätäessä sekä poislähtevälle henkilölle on aina järjestettävä lähtökeskustelu. Lähtökeskustelu antaa onnistuneen poislähdön muihin tehtäviin ja työnantajalle perusteita mm. arviointikeskusteluille.

Korostetaan varhaisen tuen toimintamallia ja sen käyttöä, jota on toteutettu hyvin. Oikein toteutettuna se toimii sekä työntekijän että -antajan etuna.

Tarkastuslautakunta toteaa, että edellisvuoden arviointikertomuksella nostetuissa asioissa on menty eteenpäin positiiviseen suuntaan. Arviointikertomuksessa on lihavoituna esitetty asioita, joita lautakunta haluaa erityisesti korostaa.

Tarkastuslautakunta jätti koulu-päiväkotihankkeen arvioimatta jo 2022 tilinpäätöksen jälkeen, koska hankkeen loppuraportti ja kustannukset eivät valmistuneet arviointivuonna 2022, eivätkä vielä arviointivuonna 2023 eikä ole uutta sanottavaa näin arviointimielessä.

Lisäksi tarkastuslautakunta huomautti vuosi sitten, että rakennuslautakunnalle tulee asettaa vuodelle 2025 talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä tavoitteet asioiden valmistelun hallinnolliseen oikeellisuuteen. Ja tämä on toteutunut vuodelle 2025 talousarvioesityksessä hyvin.

Tarkastuslautakunta toteaa tarkastelemiensa painopistealueiden toiminnallisten tavoitteiden arvioinnin osalta, että asetettujen tavoitteiden ja mittareiden arviointi on vaikeaa, koska niistä puuttuvat pääosin konkreettiset toimenpidevaatimukset sekä arviointikriteerit tai tavoitetasot. Edistystä on tapahtunut kaikilla muilla alueilla paitsi konserniyhtiöissä. Tarkastuslautakunta pyytääkin kunnanhallitusta tarkentamaan konserniyhtiöiden tavoiteasetteluja sekä raportointia vuosikellon mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää henkilöstölle kiitokset hyvästä työstä. Positiivinen kehitys on edelleen nähtävissä ja sitä kannattaa edelleen työstää. Kunnassa on paljon positiivista ”pöhinää”, joka ei aina välity oikein kuntalaisille. Vastaisuudessa lautakunta toivookin, että jo nyt hyvin alkanut kunnasta ulospäin tapahtuva viestintä hyödyntäisi kaikkia mahdollisia kanavia.

Tarkastuslautakunnalle puheenjohtajan kiitos hyvin ja asiallisesti tehdystä työstä. Nämä 4 arviointikertomusta eivät ole olleet ihan tavanomaisia arvioita valtuuston asettamien tavoitteiden arvioista, mutta olemme edelleen sitä mieltä, että näin ne kannatti tehdä.

8. ALLEKIRJOITUKSET

Pelkosenniellä 22.5.2025

Jouko Viitamäki
puheenjohtaja

Saija Villgren
jäsen

Elli Rossi
jäsen

Seppo Seppelin
jäsen

Liisa Seppelin
varajäsen

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 18 pages before this page
Dokumentet inneholder 18 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 18 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 18 sider før denne side

Detta dokument innehåller 18 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende